

Bydgoszcz, 19 czerwca 2023 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.III.9421.4.16.2022.SSz

**Pani
Anna Maciejewska
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Boniewie**

Szanowna Pani Kierownik,

stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.) zwanej w dalszej treści „ustawą”, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne.

Inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego przeprowadzili kontrolę doraźną w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Boniewie zwanym dalej „Ośrodkiem”, „GOPS” bądź „jednostką kontrolowaną”.

Kontrolę przeprowadzono w sposób zdalny tj.: w siedzibie kontrolującego, na podstawie dokumentów i danych przekazanych przez jednostkę do Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy. Jednostkę skontrolowano w oparciu o analizę dokumentacji oraz wyjaśnienia kierownika Ośrodka.

Zakres kontroli dotyczył kierowania osób do jednostek, o których mowa w art. 67 ustawy o pomocy społecznej oraz prywatnego Zakładu Opiekuńczo - Leczniczego. Celem kontroli było ustalenie stanu faktycznego w obszarze objętym tematyką kontroli, w tym ujawnienie ewentualnych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków.

Szczegółowe wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli. Przedmiotowy protokół w dniu 14 kwietnia 2023 r. został podpisany przez Kierownika jednostki kontrolowanej. Do protokołu nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boniewie jest jednostką organizacyjną Gminy Boniewo, realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej. W okresie kontrolowanym GOPS działał na podstawie Statutu nadanego uchwałą nr XIV/106/20 Rady Gminy Boniewo z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boniewie i Regulaminu Organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem Nr 4/2019 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boniewie z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boniewie.

Zgodnie z art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej kierownik Ośrodka posiada upoważnienie z dnia 18 stycznia 2021 r. do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy, wydane przez Wójta gminy.

Kontrola obejmowała procedowanie w sprawie świadczenia pomocy instytucjonalnej w prywatnym Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicy w Redeczu Wielkim wobec trzech klientów: panów [REDAKTURA] oraz świadczenia pomocy instytucjonalnej w placówce całodobowej opieki „Broniek” w Gminie Lubraniec wobec Pani [REDAKTURA]

Z przedłożonej podczas kontroli dokumentacji wynika, że Pan [REDAKTURA] jest osobą w podeszłym wieku, wdowiec. Kontrola wykazała, że w kwietniu 2014 r. klient trafił do prywatnego Zakładu Opiekuńczo Lecznicy w Redeczu Wielkim. W dniu 28.04.2014 r. została zawarta trójstronna *umowa o świadczenie usług* pomiędzy klientem, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Boniewie jako poręczycielem oraz firmą NZOZ Amimed Henryk Kuliński ZOL w Redecz Wielki jako usługodawcą. Umowa została zawarta na czas nieokreślony i ustalała warunki oraz koszt pobytu w ZOL. Z dokumentacji wynika, że koszt pobytu klienta był współfinansowany przez rodzinę.

Kolejny klient, Pan [REDAKTURA] to osoba w podeszłym wieku. Z przedłożonej w trakcie czynności kontrolnych dokumentacji wynika, że ww. w czerwcu 2018 r. został skierowany przez GOPS do wspomnianego wyżej Zakładu Opiekuńczo Lecznicy W dniu 21.06.2018 r. została zawarta trójstronna *umowa o świadczenie usług* pomiędzy klientem jako usługobiorcą, Ośrodkiem, jako poręczycielem oraz firmą NZOZ Amimed Henryk Kuliński ZOL w Redecz Wielki jako usługodawcą. Umowa określająca warunki oraz koszt pobytu klienta została zawarta również na czas nieokreślony.

Kolejnym klientem skierowanym do ZOL jest Pan [REDAKTURA] Z przedłożonej dokumentacji wynika, że klient jest osobą w podeszłym wieku. Utrzymuje się z emerytury.

Z nadesłanej dokumentacji wynika, że Ośrodek przed umieszczeniem klienta w ZOL w Redeczu podjął działania zmierzające do skierowania zainteresowanego do Domu Pomocy Społecznej w Rzeżewie dla osób w podeszłym wieku. Jednakże z uwagi na fakt, że do wnioskowanego Domu Pomocy przewidywany czas oczekiwania wynosił w owym czasie 4 miesiące, GOPS zdecydował umieścić klienta w prywatnym ZOL. W dniu 16.05.2022 r. została zawarta trójstronna *umowa o świadczenie usług* pomiędzy klientem, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Boniewie oraz ZOL-em. Umowa określała warunki oraz koszt pobytu klienta w ZOL i została zawarta na czas nieokreślony. W trakcie postępowania kontrolnego kierownik GOPS poinformował, że Pan [REDAKTURA] w dniu 17 marca 2023 r. zamieszkał w Domu Pomocy Społecznej w Rzeżewie, a umowa na świadczenie usług w ZOL została wypowiedziana. Zespół kontrolny potwierdził tę informację.

Ostatnią osobą skierowaną przez GOPS w Boniewie do całodobowej jednostki jest Pani [REDAKTURA] Klientka została umieszczona w Domu Seniora „Broniek” w Lubrańcu. Jest to jednostka działająca w oparciu o art. 67 ustawy o pomocy społecznej i figuruje w rejestrze Wojewody Kujawsko-Pomorskiego jako placówka zapewniająca całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.

W dniu 30.10.2019 r. została zawarta *umowa o świadczenie usług opiekuńczych* pomiędzy Panem Krzysztofem Wichrowskim prowadzącym Dom Seniora zwanym zleceniobiorcą a Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Boniewie reprezentowanym przez kierownika

OPS w Boniewie zwanym zleceniodawcą. Umowa dotyczy świadczenia całodobowej opieki nad Panią [REDAKTOWANE] na zasadach określonych w umowie.

Na gruncie ustawy o pomocy społecznej funkcjonują dwie kategorie jednostek zapewniających całodobową opiekę: domy pomocy społecznej oraz placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku. Ustawa o pomocy społecznej poświęca obu tym jednostkom odrębne rozdziały: rozdział 2 omawia kwestie dotyczące domów pomocy społecznej natomiast rozdział 3 dotyczy placówek zapewniających całodobowa opiekę.

Każda z powyżej wskazanej działalności jest działalnością regulowaną, na której prowadzenie wymagane jest zezwolenie Wojewody Kujawsko-Pomorskiego. Zezwolenie wydawane jest na wniosek, po spełnieniu szeregu warunków formalnych oraz standardów dotyczących prowadzonych jednostek i jakości świadczonych w nich usług.

Ponadto zarówno dla domów pomocy społecznej jak i dla placówek, o których mowa w art. 67 ustawy Wojewoda prowadzi rejestr, który jest jawny.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej prowadzenie domów pomocy społecznej należy do obowiązków gminy i powiatu. Aby wykonać nałożony obowiązek, jednostki samorządu terytorialnego mogą samodzielnie prowadzić dom pomocy społecznej bądź zlecić jego prowadzenie innemu podmiotowi w trybie przewidzianym w przepisach ustawy.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest świadczeniem z pomocy społecznej przyznawanym w drodze decyzji administracyjnej. Gmina kierująca ustala również odpłatność za świadczenie, pobieraną od mieszkańca (która zależna jest od jego dochodu) i ustala kwotę partycypacji w kosztach przez inne osoby zobowiązane do ponoszenia opłat.

Należy podkreślić, że kierowanie osób do domów pomocy społecznej dotyczy publicznych domów pomocy społecznej, tj. prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, bądź domów prowadzonych na ich zlecenie. Ustawa przewiduje, że w przypadku braku miejsc w domach o zasięgu gminnym lub powiatowym osoba może zostać skierowana do prywatnego domu pomocy społecznej, zgodnie z art. 65 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Inaczej natomiast kształtuje się odpłatność za pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku o, których mowa w art. 67 ustawy. Placówek tych nie należy mylić i (przez sam fakt uregulowania ich działalności w ustawie o pomocy społecznej) utożsamiać z domami pomocy społecznej, czy też z innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej.

Istotne w przypadku tego typu placówek jest to, że osoby przebywają w nich nie na podstawie decyzji administracyjnej (jednostki organizacyjne pomocy społecznej nie mogą kierować do tego typu placówek osób) wydanej przez odpowiedni organ, a na podstawie umowy cywilnoprawnej pomiędzy podmiotem, który prowadzi placówkę i klientem placówki. Ośrodek Pomocy Społecznej nie może być tu w żaden sposób stroną wyżej wskazanej umowy.

Pobyt w tego typu placówkach nie jest więc świadczeniem z pomocy społecznej i co za tym idzie, pomoc społeczna nie współfinansuje pobytu osób w tych placówkach, a także, co należy podkreślić, nie współfinansuje pobytu w innych prywatnych jednostkach całodobowych, takich jak opisywany w protokole kontroli ZOL w Redczu Wielkim.

Analizując przedłożoną przez kierownika jednostki dokumentację, zespół inspektorów stwierdził, że GOPS ponosi odpłatność za pobyt klientki w Domu Seniora *Bronek* w Lubrańcu oraz trzech klientów w prywatnym ZOL w Redczu, będącymi jednostkami całodobowymi, prowadzonymi w ramach działalności gospodarczej, wydając środki

budżetowe z zadań własnych gminy. Zadania własne gminy, określone w art. 17 ustawy o pomocy społecznej nie przewidują kierowania do tego typu placówek. Zatem działania kierownika GOPS są niezgodne z prawem.

Łącznie w okresie kontrolowanym, GOPS niezgodnie z przeznaczeniem wydatkował środki w wysokości 313.561,60 zł.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, Wojewoda Kujawsko-Pomorski ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą **negatywnie**¹.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego, przekazując powyższe uwagi i wnioski, Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca:

1. Rozwiązać umowę o świadczenie usług zawartą pomiędzy Panem ██████████ i Panem ██████████, a Ośrodkiem w Boniewie i firmą NZOZ Amimed Henryk Kuliński ZOL w Redecz Wielki prowadzącą prywatny Zakład Opiekuńczo - Leczniczy;
Termin realizacji: bez zbędnej zwłoki
2. Rozwiązać umowę o świadczenie usług opiekuńczych zawartą pomiędzy Panią ██████████ a Ośrodkiem w Boniewie i Panem Krzysztofem Wichrowskim prowadzącym Dom Seniora w Lubrańcu;
Termin realizacji: bez zbędnej zwłoki
3. Wszcząć postępowanie administracyjne mające na celu skierowanie, a w konsekwencji umieszczenie ww. klientów w domu pomocy społecznej;
Termin realizacji: bez zbędnej zwłoki
4. Przeszkolić pracowników socjalnych Ośrodka w zakresie właściwego stosowania przepisów rozdziału II ustawy, dotyczącego domów pomocy społecznej, w szczególności realizowania wymogów wynikających z art. 65 ust.2 ustawy;
Termin realizacji: bez zbędnej zwłoki
5. Finansować ze środków z zadań własnych gminy, tylko pobyt osób w jednostkach, o których mowa w art. 54 ust.1 oraz 65 ust. 2 ustawy domach pomocy społecznej
Termin realizacji: na bieżąco

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości, dotyczące finansowania pobytu klientów w placówce całodobowej opieki, prowadzonej w ramach działalności gospodarczej, zostanie skierowane zawiadomienie do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych w trybie art. 93 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 289).

Na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej:

1. Kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia,

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna nieprawidłowościami, negatywna (Zarządzenie nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 11 grudnia 2017 r.). Przez uchybienie – należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez nieprawidłowość – należy rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydatne lub nieoszczędne.

2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia,
3. W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków,
4. W przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w pkt 2 kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w pkt 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę zastrzeżeń,
5. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki Wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej,
6. Organ, o którym mowa w pkt 5, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić Wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń, do niniejszych zaleceń pokontrolnych proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wniosków z kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku podjęcia zaleconych działań.

Jednocześnie informuję, iż brak realizacji zaleceń pokontrolnych skutkuje wszczęciem postępowania administracyjnego, zgodnie z art. 130 ust. 1 i 131 ustawy o pomocy społecznej.

Z poważaniem

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

Otrzymują:

1. Adresat: ul. Szkolna 28,
87-851 Boniewo
2. Pan Marek Klimkiewicz
Wójt Gminy Boniewo,
ul. Szkolna 28,
87-851 Boniewo
3. a/a